

**Aanvulling
Milieu Effect Rapport
Lokaalweg 10
7381 BC Klarenbeek**

*Aanvulling op rapport als bedoeld in § 7.4
van de Wm i.v.m. het voornemen om de
varkenshouderij op de locatie Lokaalweg
10 te Klarenbeek uit te breiden.*

Eindverantwoordelijke Exlan:
Ing. L. Polinder
Januari 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Maximale mogelijkheden.....	2
2 Effectenbeoordeling.....	3
2.1 Stikstof	3
2.2 Geur	6
2.3 Geluid.....	6
2.4 Water.....	7
4 Aanvullende informatie naar aanleiding van zienswijzen	8
4.1 Uitplaatsing bedrijf	8
4.2 Flora en Fauna.....	9
4.3 EHS.....	9
5 Geraadpleegde bronnen	10
Lijst afkortingen.....	11

Inleiding

In verband met de plannen voor de bouw van een nieuwe varkensstal aan de locatie Lokaalweg 10 te Klarenbeek heeft de heer J.J.W. Ter Riele in 2011 een planMER opgesteld (Milieu Effect Rapport Lokaalweg 10, 7381 BC Klarenbeek, Exlan Consultants, Juli 2011). Het planMER is door de gemeente ter advisering aangeboden aan de Commissie voor de milieueffect rapportage. De commissie heeft op 20 december 2011 een voorlopig toetsingsadvies uitgebracht (Uitbreiding varkenshouderij Lokaalweg 10 te Klarenbeek, Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport, Rapportnummer 1945-39, Commissie voor de m.e.r., 20 december 2011). De Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan wordt genomen. De tekortkomingen betreffen:

- een onvolledige effectvergelijking omdat:
 - in het MER niet is uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan;
 - effecten voor stikstofdepositie, geur, geluid en water onvolledig in beeld zijn gebracht;
- (als gevolg daarvan) onvoldoende inzicht in de effecten van het voornemen op (kwetsbare) natuur.

Deze aanvulling bevat de informatie om in de geconstateerde leemten te voorzien. Bij het opstellen van de aanvulling is dezelfde volgorde aangehouden als de volgorde in hoofdstuk 2 van het toetsingsadvies. Daarbij is het advies van de commissie in een kader geplaatst en wordt in de tekst onder het kader in de leemten voorzien.

Het ontwerpbestemmingsplan dat voorziet in realisatie van het voorkeursalternatief heeft tegelijk met het planMER ter inzage gelegen. Door de Gelderse Milieufederatie is een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. Enkele van de opmerkingen van de Gelderse milieufederatie hebben betrekking op het MER. In hoofdstuk 3 wordt daar nader op ingegaan.

1 Maximale mogelijkheden

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de effecten van het voornemen in beeld te brengen op basis van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan.

Met het bestemmingsplan waarvoor het planMER is opgesteld is nadrukkelijk beoogd om de realisatie van het bedrijf mogelijk te maken met de aantallen zoals die zijn opgenomen in bijlage 2 van het MER. Uit het advies van de commissie blijkt dat het plan toch nog mogelijkheden bood voor verdere uitbreiding door bijvoorbeeld gebouwen te realiseren met meerdere lagen dieren. Om die reden is het plan dat zal worden vastgesteld aangevuld met de volgende voorschriften:

- Etaggebouw zal worden uitgesloten, dat wil zeggen dat het houden van vee alleen nog op de begane grond is toegestaan.
- Aan het grondbeslag van intensieve veehouderij is een extra beperking toegevoegd. Het grondbeslag voor veestallen is gemaximaliseerd op het geplande grondbeslag van de bestaande varkenstallen en de nieuwe varkensstal. Aangezien het hier om een bestaande varkenshouderij gaat, is een omschakeling naar een andere (meer milieubelastende) diersoort dan varkens niet als een reëel scenario te betitelen. Daarop gelet, kan als gevolg van deze extra beperking worden gesteld dat de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan op een reële wijze in beeld zijn gebracht in het MER.
- Voor de afwijkingsmogelijkheid voor een uitbreiding in verband met dierenwelzijn geldt dat die geclausuleerd is. Toepassing is alleen mogelijk onder voorwaarden, die er met name toe strekken dat de milieugevolgen in afdoende mate binnen de perken blijven en in essentie niet anders worden dan in het MER beschreven. Mede gezien de beperkte, fysieke en kwantitatieve uitbreiding die dan mogelijk is, is het niet nodig dit specifiek te onderzoeken in het MER. Door de gestelde voorwaarden is de uitkomst immers bij voorbaat duidelijk. Wel is het toepassingsbereik van de afwijkingsmogelijkheid verruimd zodat die ook geldt voor de nieuwe beperking aan het oppervlakte van veestallen.

Verder bevatte de tekening die bij het MER was gevoegd enkele onduidelijkheden waardoor misverstanden over maximale aantallen konden ontstaan. Bij deze aanvulling is een gewijzigde inrichtingstekening gevoegd waarin de onduidelijkheden zijn wegenomen. Voor de inrichting zoals weergegeven op de tekening zal omgevingsvergunning worden aangevraagd.

De aanpassingen in het bestemmingsplan zijn zodanig dat geen extra mogelijkheden resteren voor het houden van vee, boven de aantallen zoals ze zijn opgenomen in bijlage 2 van het MER.

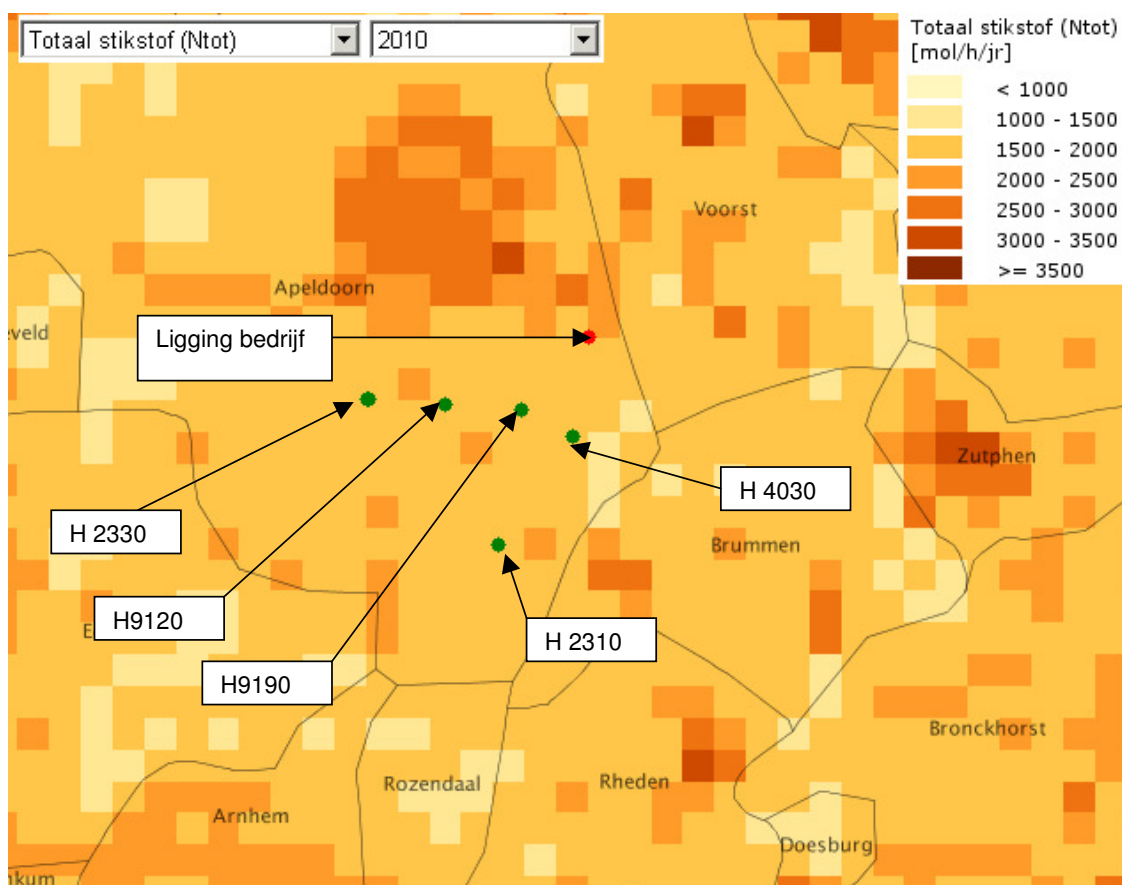
2 Effectenbeoordeling

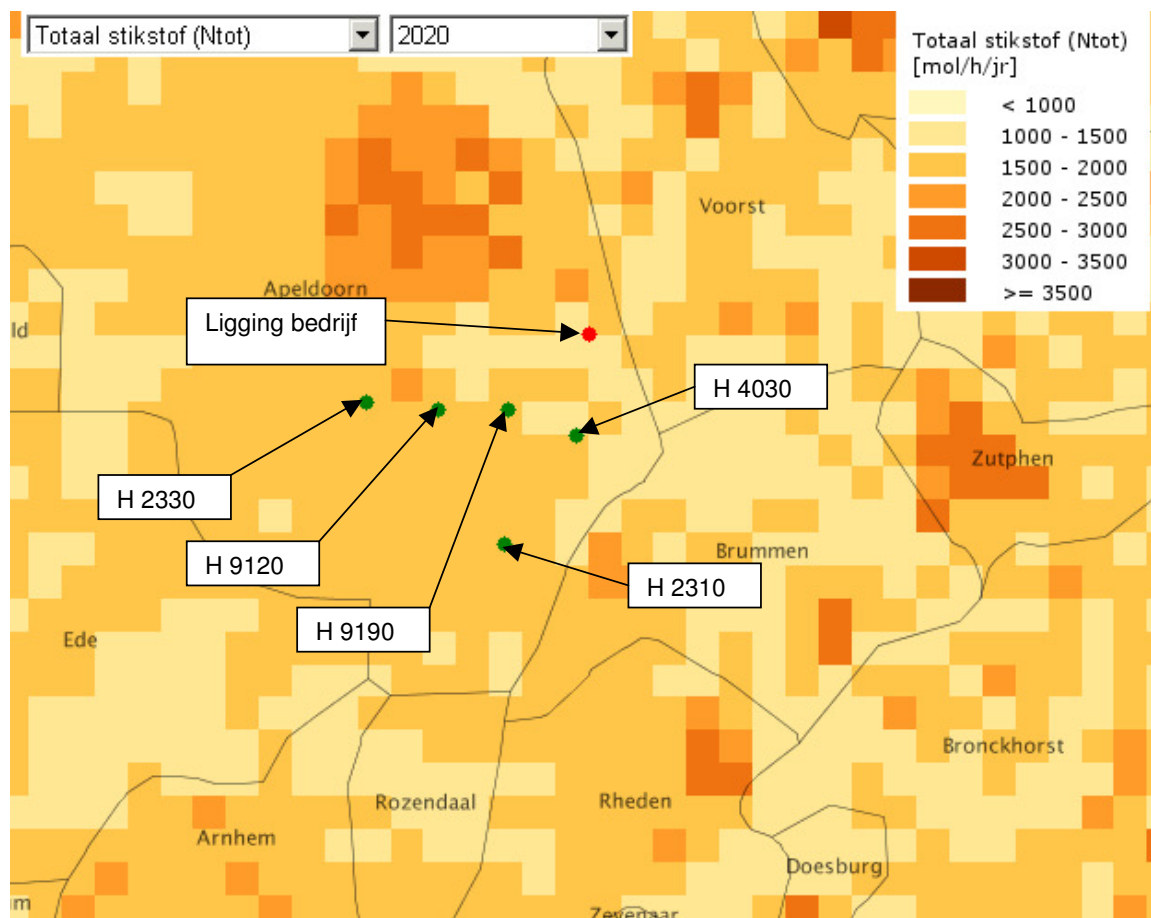
De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de milieueffecten volledig in beeld te brengen:

- voor stikstof op basis van de totale depositie door zowel NO_x - als ammoniakemissies in het studiegebied;
- voor geur voor de geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom van Klarenbeek en op basis van alle geurbronnen;
- voor geluid;
- voor water.

2.1 Stikstof

In hoofdstuk 7.1 van het MER is inzicht gegeven in de achtergronddeposities. Daarbij is de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland als informatiebron gebuikt. De figuren zijn een weergave van de achtergronddepositie van het gereduceerde stikstof (NH_x) en niet van de achtergronddepositie van de totale stikstof (N_{tot}). Hieronder zijn de depositiekaarten van de totale stikstof depositie weergegeven.

In hoofdstuk 8.1 van het MER is de effectbeoordeling van stikstof gemaakt. Daarbij is geen rekening gehouden met de totale achtergronddepositie. De kolom 'Achtergronddepositie' in tabel 8.1 is daarom in onderstaande tabel aangepast.

Habitat-type*	Kritische depositie waarde	Achtergrond N-depositie totaal 2010	Achtergrond N-depositie totaal 2020	Depositie vergunning 2005	Depositie referentie-situatie	Depositie voorkeurs-alternatief	Depositie vergunning NB-wet
V H9120	1400	1880	1690	1,0	0,7	1,4	1,6
V H9190	1100	1900	1670	1,8	1,2	2,6	2,8
V H4030	1100	1540	1330	2,2	1,4	3,2	3,2
V H2310	1100	1780	1700	0,9	0,6	1,3	1,4
V H2330	740	1900	1740	0,5	0,4	0,8	0,9

De tweede alinea onder tabel 8.1 komt gelet op de achtergronddepositie van de totale stikstof in het MER te vervallen. In plaats daarvan dient de volgende alinea gelezen te worden:

“De achtergronddepositie ligt op de gevoelige habitats die het dichtst bij Lokaalweg 10 liggen boven de kritische depositiewaarde. De depositie neemt niet toe ten opzicht van de depositie die wordt veroorzaakt door het bedrijf, in de situatie waarvoor een Nbw-vergunning is verleend.”

De Natuurbeschermingswet staat derhalve niet aan de plannen in de weg. De

conclusies zoals vermeld in hoofdstuk 8.1 blijven ongewijzigd.

2.2 Geur

In hoofdstuk 8.2 van het MER heeft de effectbeoordeling van geur plaatsgevonden. In tabel 8.2 wordt de geurbelasting in de verschillende alternatieven weergegeven. In de tabel zijn echter geen woningen opgenomen die behoren tot de bebouwde kom van Klarenbeek. Daarom zijn extra berekeningen gemaakt en is de tabel aangevuld met woningen in de kern van Klarenbeek. Hieronder is een nieuwe vergelijkingstabel opgenomen.

Tabel 8.2 Vergelijking geurbelasting						
Geurgevoelig object	X co-ördinaat	Y co-ördinaat	Geur-norm	Geurbelasting WM-2005	Geurbelasting Referentie-situatie	Geurbelasting voorkeurs-alternatief
Lokaalweg 14b	200 098	464 716	14,0	4,8	5,7	6,9
Iemschoten 15	200 191	464 733	14,0	3,8	5,1	5,7
Iemschoten 25	200 394	464 852	14,0	2,9	3,0	3,8
Elsbosweg 39	200 206	465 062	14,0	5,8	6,7	7,8
Elsbosweg 43a	200 294	465 032	14,0	4,1	4,5	5,6
Elsbosweg 43b	200 299	465 029	14,0	4,0	4,5	5,4
Elsbosweg 27	199 844	465 182	14,0	5,6	5,2	8,7
Elsbosweg 23	199 765	465 324	14,0	2,9	2,9	4,5
Elsbosweg 25	199 879	465 427	14,0	2,5	2,4	3,7
Elsbosweg 29	199 959	465 288	14,0	4,4	3,9	6,6
Elsbosweg 31	199 970	465 283	14,0	4,5	3,9	6,5
Lokaalweg 14a	200 094	464 727	14,0	5,2	6,2	6,2
Woudweg 125	200 687	464 229	3,0	0,7	0,7	1,1
Woudweg 127	200 704	464 242	3,0	0,7	0,7	1,1
Klarenbeekseweg 87	200 753	464 281	3,0	0,7	0,7	1,1
Klarenbeekseweg 89	200 784	464 320	3,0	0,8	0,7	1,1
Klarenbeekseweg 91	200 742	464 403	3,0	0,8	0,8	1,3
Klarenbeekseweg 97	200 759	464 462	3,0	0,8	0,9	1,3
Klarenbeekseweg 88	200 754	464 220	3,0	0,7	0,7	1,1
Klarenbeekseweg 90	200 766	464 241	3,0	0,7	0,7	1,1
Vakantie (Kl-weg 91)	200 628	464 391	3,0	0,9	0,9	1,4
Lokaalweg 14a	200 094	464 727	14,0	5,2	5,7	7,3

De aanvulling heeft geen invloed op de conclusies zoals die in het MER t.a.v. geur zijn getrokken, omdat de geurbelasting in het voorkeursalternatief beneden de wettelijke norm blijft.

2.3 Geluid

In het MER is geen effectbeoordeling voor geluid opgenomen. Door het Adviesbureau De Haan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar het voorkeursalternatief (Rapportnummer B.08.103.02, 15 februari 2012). Het rapport is als bijlage bij deze aanvulling gevoegd.

In het akoestisch onderzoek is geen vergelijking gemaakt tussen de in het MER beschreven alternatieven. De normstelling is ontleend aan de milieuvergunning die is verleend in 2005. In het akoestisch rapport is de geluidsbelasting bepaald die in het slechtste geval in een etmaal kan optreden op omliggende geluidgevoelige objecten.

In de voorgenomen omvang zullen de verkeersbewegingen per etmaal niet of nauwelijks toenemen ten opzichte van de huidige situatie en de referentiesituatie. De nieuwe stal in de voorgenomen omvang wordt voorzien van ventilatoren. Daardoor is sprake van een toename van de geluidsproductie. Ten aanzien van geluid kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- de geluidproductie neemt toe ten opzichte van de huidige situatie;
- de geluidsbelasting ligt onder de in 2005 gestelde normen.

2.4 Water

In het MER wordt in hoofdstuk 8.4 aandacht besteed aan water. Daarbij is vooral de toename van het gebruik van water belicht. Het voorkeursalternatief heeft echter eveneens gevolgen voor het verhard oppervlakte en daarmee het waterbergend vermogen. Het is niet duidelijk welke consequenties de toename van het verhard oppervlakte heeft voor de waterhuishouding en of compenserende maatregelen nodig zijn.

Het voorkeursalternatief is met het waterschap besproken. Het waterschap heeft per brief van 14 november 2011 gereageerd. Het waterschap constateert dat het bestemmingsplan niet voldoende duidelijkheid biedt over lozing van hemelwater.

In hoofdstuk 4.2.4 van het bestemmingsplan is het beleid ten aanzien van het lozen van hemelwater uiteengezet. In het kort komt het erop neer dat hemelwater bij voorkeur geïnfiltreerd moet worden of geborgen op eigen terrein en dat bestaande bebouwing moet worden afgekoppeld van de gemeentelijke riolering. In het plangebied is sprake van een relatief hoge grondwaterstand. Infiltratie en berging van water is daardoor vrijwel niet mogelijk. Om die reden is ervoor gekozen afstromend hemelwater te lozen op het oppervlaktewater. Door de toename van het verharde oppervlakte kan dat in periode dat het grondwater op het laagste punt staat, leiden tot een enigszins versnelde afvoer van water uit het gebied. In natte periodes zal het echter nauwelijks verschil maken. Door de hoge grondwaterstand infiltreert het grondwater ook in de huidige situatie zonder bebouwing niet, maar stroomt gelijk naar het oppervlaktewater.

Het effect van de toename van het verhard oppervlakte is derhalve een enigszins versnelde afvoer van hemelwater uit het gebied. Door de hoge grondwaterstand heeft dat echter geen negatieve milieueffecten.

4 Aanvullende informatie naar aanleiding van zienswijzen

De Gelderse Milieufederatie heeft naar aanleiding van de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan en het planMER een zienswijze ingediend. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op opmerkingen met betrekking tot uitplaatsing van het bedrijf, aanwezige flora en fauna en Ligging in de EHS.

4.1 Uitplaatsing bedrijf

De Gelderse Milieufederatie heeft naar aanleiding van de ter visielegging van het ontwerpbestemmingsplan en het planMER een zienswijze ingediend. De Milieufederatie stelt dat het uitplaatsing van bedrijven met schaalgroottes boven de 1 ha naar een Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) voor de hand ligt. Daarbij wijst de Milieufederatie op een ontwerpbestemmingsplan dat vestiging binnen een LOG mogelijk maakt.

In het planMER is in hoofdstuk 2 kort gemotiveerd waarom verplaatsing van het bedrijf niet in de rede ligt. In hoofdstuk 3.3 is het beleid beschreven met betrekking tot de zogenaamde sterlocaties.

Het provinciale beleid met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling van intensieve veehouderijen is opgenomen in het Reconstructieplan Veluwe. Zoals in het planMER aangegeven ligt de locatie in verweingsgebied. Op grond van het beleid mogen bouwblokken voor bedrijven met intensieve veehouderij voor het deel dat gebruikt wordt voor intensieve veehouderij maximaal 1 ha groot worden met uitzondering van de sterlocaties. Uitbreiding boven de 1 ha is mogelijk indien dit noodzakelijk is vanuit het oogpunt van dierenwelzijn en gezondheid als daarbij et aantal dierplaatsen maar niet toeneemt.

Het bouwperceel zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan heeft een oppervlakte van ongeveer 2,2 ha. In het bestemmingsplan is de maximale oppervlakte die mag worden gebruikt voor bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij beperkt tot 1 ha. Met een ontheffing kan die oppervlakte eenmaal met 10% worden vergroot indien:

- het aantal dierplaatsen niet wordt vergroot;
- de vergroting noodzakelijk is in verband met wettelijke eisen op het vlak van dierenwelzijn of milieu;
- de oppervlakte van 1 ha nog niet is gepasseerd op het moment van de 10% vergroting.

Daarmee past de regeling uit het bestemmingsplan binnen de eisen die het reconstructieplan stelt aan intensieve veehouderijen binnen een verweingsgebied. Het ligt daarom, nog los van het beleid m.b.t. sterlocaties, niet voor de hand te kiezen voor uitplaatsing.

In het MER worden de milieueffecten van het voorkeursalternatief inzichtelijk

gemaakt. Duidelijk wordt dat geen onaanvaardbare hinder optreedt als gevolg van uitoefening van het bedrijf in de voorgenomen omvang. Daarbij komt dat bij uitplaatsing van het bedrijf de huidige gebouwen overbodig worden. Dat leidt tot een verspilling van schaarse (bouw)grondstoffen en daarmee tot vermogensvernietiging.

Het ontwerp bestemmingsplan voor het LOG maakt inderdaad de vestiging van nieuwe bedrijven mogelijk. Daarbij gelden stringente voorwaarden die ondermeer betrekking hebben op het aantal bedrijven. Het is, zoals ook in het planMER is vermeld, erg onwaarschijnlijk dat een bedrijf dat op de eigen locatie nog ontwikkelingsmogelijkheden heeft binnen de milieuruimte kans maakt op nieuwvestiging binnen het LOG.

Gelet op het vorenvermelde ligt het in de rede de bestaande locatie te benutten en is er niet voor gekozen om in het planMER een alternatief te beschrijven waarbij sprake is van uitplaatsing naar een LOG.

4.2 Flora en Fauna

Met betrekking tot onderzoek naar voorkomende flora en fauna merkt de Gelderse Milieufederatie op dat geen sprake is van een deskundig onderzoek. De betrokken onderzoeker is gekwalificeerd Bioloog. Andere omstandigheden dan waaronder het onderzoek nu heeft plaatsgevonden zouden geen andere resultaten aan het licht hebben gebracht dan nu is weergegeven in het onderzoek. De plaats waar de voorgenomen uitbreiding wordt gerealiseerd is nu weiland met een monocultuur van de daar voorkomende productiegrassen.

4.3 EHS

Terecht merkt de Gelderse milieufederatie dat een deel van het plangebied in de EHS ligt. In de EHS ligt een bestaande mestopslag die daar op grond van het nu geldende planologisch regiem kon worden gerealiseerd. De voorgenomen nieuwbouw vindt echter buiten de EHS plaats. Er is derhalve geen sprake van aantasting van de kernkwaliteiten van de EHS door areaalverlies.

5 Geraadpleegde bronnen

Milieu Effect Rapport Lokaalweg 10, 7381 BC Klarenbeek, Exlan Consultants, Juli 2011

Uitbreiding varkenshouderij Lokaalweg 10 te Klarenbeek, Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport, Rapportnummer 1945-39, Commissie voor de m.e.r., 20 december 2011

Akoestisch onderzoek varkenshouderij Het Voorsterland te Klarenbeek, Eindrapportage, Rapportnummer B.08.103.02, Adviesbureau De Haan, 15 februari 2012

Lijst afkortingen

Aagro-stacks	Computerprogramma voor het berekenen van de verspreiding van ammoniak rond dierenverblijven
BBT	Best Beschikbare techniek
BREF	Best available technology reference document
EHS	Ecologische hoofdstructuur
GCN	Grootschalige Concentratiekaarten Nederland
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
ISL3a	Computerprogramma voor het berekenen van de verspreiding van fijn stof rond dierenverblijven
LOG	Landbouw ontwikkelingsgebied als bedoeld in het Reconstructieplan Veluwe
m.e.r.	milieu effect rapportage
MER	Milieu Effect Rapport
MRSA	Methicilline Resistente Staphylococcus aureus
Natura 2000	Een groot Europees netwerk van beschermde natuurgebieden met als doel: behoud en herstel van de biodiversiteit in de Europese Unie
Nbw	Natuurbeschermingswet
ou _E /s	Europese odour units per seconde
ou _E /m ³	Europese odour units per kubieke meter lucht
PM ₁₀	Particulate matter (fijn stof) maximaal doorsnede = 10 micrometer doorsnede
PM _{2,5}	Particulate matter (fijn stof) maximaal doorsnede = 2,5 micrometer doorsnede
Rav	Regeling ammoniak en veehouderij
VROM	Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu
V-stacks vergunning	Computerprogramma voor het berekenen van de verspreiding van geur rond dierenverblijven van een individueel bedrijf
V-stacks gebied	Computerprogramma voor het berekenen van de cumulatieve verspreiding van geur rond dierenverblijven van meerdere bedrijven tezamen.
Wav	Wet ammoniak en veehouderij

Wgv	Wet geurhinder en veehouderij
Wm	Wet milieubeheer
Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
98-percentielwaarde	Concentratie welke gedurende 2% van de tijd wordt overschreden